

Viraston antamat lausunnot ajalla 26.1. - 8.2.2021

279/08.00.00.00/2020

MH § 35

1) Maakuntajohtaja Pentti Malinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 28.1.2021 antaneet Lapin liitolle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO LAPIN LIIKENNEJÄRJESTELMÄSUUNNITELMA 2040 LUONNOKSESTA

Lapin liitto on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa Lapin liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040 luonnoksesta.

Lapin liikennejärjestelmäsuunnitelma tähtää vuoteen 2040. Liikennejärjestelmäsuunnittelussa tarkastellaan liikenneväylien, henkilö- ja tavaraliikenteen sekä liikennettä ohjaavien järjestelmien muodostamaa kokonaisuutta. Suunnittelun keskiössä ovat ihmisten liikkumis- ja elinkeinoelämän kuljetustarpeet. Erityispiirteinä ovat korostuneet niin arktisen alueen sekä kärkielinkeinojen merkitys, poikittaisten liikenneyhteyksien rooli kuin rajat ylittävän liikenteen merkitys alueen liiketoiminnallisen aktiivisuuden perustana.

Lapin liikennejärjestelmäsuunnitelman uusiminen on käynnistetty rinnakkain valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman kanssa, joka valmistuu keväällä 2021. Näin on pystytty nostamaan laajempaan keskusteluun Lapin kannalta keskeiset kehittämistarpeet sekä ottamaan huomioon valtakunnallisessa suunnitelmassa esitettävät uudet linjaukset.

Liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimista on ohjannut Lapin maakunnallinen liikennejärjestelmätyöryhmä. Projektiryhmänä on toiminut tilaajista (Lapin liitto, Lapin ELY-keskus, Väylävirasto ja Traficom) koostunut työryhmä. Suunnitelman laatimisesta on vastannut konsulttina Sitowise Oy. Alikonsulttina on toiminut WSP Finland Oy.

Liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnos

Lapin liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040 luonnos on asiantuntevasti laadittu selkeä kokonaisuus ja siinä on otettu huomioon valtakunnalliset tavoitteet ja linjaukset, maakunnalliset tavoitteet, aiemmat sopimukset ja linjaukset sekä tulevaisuuden kehityssuunnat, kuten esimerkiksi hiilineutraalius, kulttuuri, matkailu, elinkeinoelämän muutokset ja väestön kehitys. Liikennejärjestelmäsuunnitelman visio ja strategiset kehittämistavoitteet mittareineen ovat selkeät ja realistiset. Suunnitelmassa on tuotu hyvin esille Lapin liikennejärjestelmän merkitys osana laajempaa arktisen Euroopan liikennejärjestelmää sekä tähän liittyvänä kansainvälisen saavutettavuuden kehittämislinjaukset ja -tarpeet.

Valtatie 5 Helsinki-Sodankylä (viitosväylä) on valtakunnallisesti merkittävä elinkeinoelämän kuljetusten sekä työmatka- ja matkailuliikenteen väylä. Sen merkitys liikenne- ja kehityskäytävänä on erittäin suuri Itä-Suomen ja Pohjois-Suomen maakunnille. Liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksessa on esitetty lähivuosien 2021-2032 priorisoidut toimenpidekokonaisuudet. Kohdassa muut maakunnallisesti merkittävät infrahankkeet on esitetty poikittaiset liikenneyhteydet, joista toisena tärkeimpänä on valtatie 5 parantaminen välillä maakunnanraja-Sodankylä ja tien nostaminen osaksi maanteiden runkoverkkoa. Infrahankkeiden kuvaukseen (liite 1) kohtaan poikittaisten liikenneyhteyksien kehittäminen sisältyy Vt 5 kehittäminen välillä (Kuusamo-) maakunnan raja-Sodankylä. Asiakohdan hankekuvauksessa todetaan, että "Valtatie 5 kehitetään korkeatasoisena valtatieksi osana koko Vt 5 kehittämistä. Valtatielle taataan sujuvat ja turvalliset ajo-olosuhteet kaikkina vuodenaikoina. Valtatie 5 nostetaan osaksi Suomen maanteiden runkoverkkoa". Kainuun liitto pitää tärkeinä ja kannatettavina liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksessa valtatie 5 osalta esitettyjä kehittämislinjauksia ja valtatie nostamista maanteiden runkoverkkoon. Valtatie 5 saaminen maanteiden runkoverkkoon Kajaanista pohjoiseen on myös Kainuun liiton tavoitteena. Kainuun liitto esittää liikennejärjestelmäsuunnitelman jatkovalmistelussa harkittavaksi valtatie 5 kehittämistä koskevaa kohtaa siirrettäväksi maakunnallisesti merkittävistä infrahankkeista valtakunnan tasolla edistettäväksi kärkihankkeeksi.

Liikennejärjestelmäsuunnitelman liitteen 1 kohdassa Maankäytön ja liikenteen yhteensovittaminen ja Pitkän aikavälin liikennehankkeet on esitetty Taivalkoski-Kemijärvi ratayhteys uutena yhteytenä. Kainuun liitto pitää tärkeänä ratayhteyden sisällyttämistä Lapin liikennejärjestelmäsuunnitelmaan. Kainuun voimassa olevassa vaihemaakuntakaavassa 2030 on osoitettu Kontiomäki-Suomussalmi rataosa parannettavana yhdys/sivurata. Rataosan peruseräparannus toteutetaan vuosina 2020-2023. Pesiökylä-Taivalkoski rataosa on osoitettu voimassa olevassa Kainuun maakuntakaavassa 2020 yhdysrata/sivurata. Pesiökylä-Taivalkoski rataosa on suljettu liikenteeltä. Kainuun liiton näkemyksen mukaan Kontiomäki-Taivalkoski -ratayhteys tarjoaa raideliikenteen hyödyntämis- ja kehittämismahdollisuuksia tavarankuljetuksiin sekä Kainuuseen ja Koillismaalle suuntautuvaan matkailuliikenteeseen sekä maakunnan sisäiseen joukkoliikenteeseen. Pitkän aikavälin suunnitelmissa ratayhteys on potentiaalinen osa mahdollisia tulevia Jäämeren ratayhteyksiä."

Lisätietoja lausunnosta nro 1 antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee annetut lausunnon tiedoksi.

Maakuntahallitus:

Maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.
